

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสามารถเปิดเผยได้หรือไม่

ปัญญาธร เหล่าเจริญ*

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 41 (1) วางหลักว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ...” อย่างไรก็ตาม ข้อมูลข่าวสารทางราชการบางกรณีหากเปิดเผยไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคล การจะพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารของราชการกรณีใดบ้างที่สามารถเปิดเผยได้ จึงต้องพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

สาระสำคัญ :

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีหลักการสำคัญ คือ การรับรองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน หากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หน่วยงานของรัฐอาจมีดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ อีกทั้งหากเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้น เว้นแต่จะเป็นการเปิดเผยในกรณีตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

รายละเอียดของเรื่อง :

ผู้อุทธรณ์เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอข้อมูลการสอบรายวิชากฎหมายมหาชน รหัสวิชา 41201 จำนวน 3 รายการ คือ (1) โจทย์คำถามข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย (2) กระดาษคำตอบข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย และ (3) เฉลยคำตอบข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้มีหนังสือถึงผู้อุทธรณ์แจ้งว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบของตนเองเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงและเพื่อความโปร่งใส ผู้อุทธรณ์ควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน แต่ข้อสอบเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจนำมาใช้ในการออกข้อสอบในคราวต่อไป ซึ่งมีลักษณะเป็นคลังข้อสอบ หากเปิดเผยอาจกระทบต่อการสอบครั้งต่อไปได้ อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจึงเห็นสมควร

* พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ ฝึกปฏิบัติงานที่กลุ่มสนับสนุนวิชาการคดีปกครอง สำนักวิจัยและวิชาการตรวจแก้โดย นางสาวอภิญญา แก้วกำเหนิด พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มสนับสนุนวิชาการคดีปกครอง สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

จากคำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายที่ สค 25/2564

เปิดเผยโจทย์คำถามให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้โดยการให้ตรวจดูได้แต่ไม่ให้สำเนา เปิดเผยกระดาษคำตอบให้ผู้อุทธรณ์ทราบพร้อมทั้งสำเนาให้แก่ผู้อุทธรณ์ และเปิดเผยเฉลยข้อสอบแบบปรนัยซึ่งไม่มีเนื้อหาข้อสอบทั้งคำถามและคำตอบให้ผู้อุทธรณ์ทราบพร้อมทั้งสำเนาให้แก่ผู้อุทธรณ์ และเปิดเผยเฉลยข้อสอบอัตนัยให้ผู้อุทธรณ์ทราบโดยการให้ตรวจดูได้แต่ไม่ให้สำเนา ต่อมา ผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชดังกล่าว คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย เห็นว่า กรณีนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ขอให้เปิดเผยนั้นเป็นเรื่องเดียวกับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีคำวินิจฉัยที่ สค 162/2564 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2564¹ ซึ่งมีคำวินิจฉัยว่าให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเปิดเผยข้อมูลกระดาษคำตอบอัตนัยของผู้อุทธรณ์และเฉลยคำตอบแบบอัตนัยโดยให้ตรวจดูได้แต่ไม่ให้สำเนา และกระดาษคำตอบของผู้อุทธรณ์ในส่วนกระดาษคำตอบแบบปรนัยและเฉลยคำตอบแบบปรนัยให้เปิดเผยพร้อมทั้งให้สำเนา ประกอบกับในคำวินิจฉัยนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแล้ว อีกทั้งผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือแจ้งว่าได้รับข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชครบถ้วนแล้ว จึงขอถอนเรื่องอุทธรณ์ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงยุติการพิจารณาอุทธรณ์และจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบอุทธรณ์

สรุปความเห็น :

จากคำวินิจฉัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากนักศึกษามีความประสงค์จะขอตรวจดูข้อมูลเกี่ยวกับการสอบของตนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องหรือเพื่อปกป้องสิทธิของตน ย่อมสามารถทำได้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บัญญัติห้ามมิให้เปิดเผย

¹ คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายที่ สค 162/2564